

Lees over een heel succesvol boomplantprogramma 2023-2024, oude Franse ansichtkaarten met heggen, het komende vlechtseizoen, hazelaarhakhout en een nieuw boek 'leven met bomen'.

[Bekijk de webversie](#)

20 jaar Heg & Landschap
2003-2023

heg & landschap

voor biodiversiteit

NIEUWSBRIEF

no. 33 | juli 2024

In deze nieuwsbrief:

- [Inleiding](#)
- [Boomplantprogramma, tussen twee seizoenen](#)
- [Ansichtkaarten, blijf ze versturen](#)
- [Heggenvlechten, wat er tot nu toe gepland staat](#)
- [Hakhout, natuurwerkdagen](#)
- [Leven met bomen, een nieuw boek](#)

Inleiding

Beste lezers,

In de vakantieperiode nog een korte nieuwsbrief voordat we begin september onze plannen voor het komend seizoen zullen aankondigen. In deze nieuwsbrief het verslag van het afgelopen plantseizoen met een paar mooie verhalen en uitspraken. We krijgen al de nodige vraag naar heggenvlechtactiviteiten voor het komend seizoen. Er is nog niet veel ingevuld maar wat er gepland staat kun je in deze nieuwsbrief lezen. Omdat het vakantie is een blik op oude ansichtkaarten die een verhaal vertellen.

Fijne vakantie, leeg je hoofd en begin september gaan we vol nieuwe energie en ideeën het nieuwe seizoen tegemoet.

Lex Roeleveld, *Heg & Landschap*

NB: Vanaf nu versturen wij de nieuwsbrief niet langer via Mailchimp, maar via Laposta, een Nederlands nieuwsbriefprogramma dat volledig voldoet aan de Europese privacywetgeving.

Boomplantprogramma, tussen twee seizoenen

Het boomplantprogramma 2023-2024 was een groot succes. We hebben 150.000 stuks inheems bos- en haagplantsoen mooie bestemmingen kunnen geven. Het merendeel was van gecertificeerd autochtone herkomst. De diversiteit van de afnemers was wederom groot met veel aandacht voor de aanleg van voedselbossen en veel belangstelling van paardenhouders. De grootste sprong vooruit kwam van de grote interesse onder melkveehouders zowel uit het noorden als het westen van het land. Voederhagen staan in de belangstelling. Ons komende kampioenschap heggenvlechten zal zelfs in het teken van de voederhaag staan.

Dank aan de personen en organisaties die anderen motiveren om bomen en struiken te planten, die met hun aanplanten de biodiversiteit een duwtje in de rug geven en ons landgebruik helpen verduurzamen. Veel dank aan alle deelnemers die bereid waren plantgoed voor anderen te ontvangen, sorteren en te verdelen. Dat is een geweldige steun en gelukkig vinden de meesten het nog leuk ook.

De resultaten van afgelopen seizoen, gemeten een maand of vijf na aanplant, zijn fantastisch. Al die regen mag geen onverdeeld genoeg zijn geweest, de aanplant heeft het in veel gevallen wel tot een succes gemaakt.

Dorien Kristensen:

"Iedere ochtend maken we een rondje langs de haag en de bosjes. Het is het mooiste moment van de dag. Het is beter vermaak dan naar een film gaan. We verbazen ons hoe alle planten dapper aanslaan. Sommige zwakkere planten hebben veel luis maar dat trekt vervolgens enorm veel lieveheersbeestjes aan, wat ook weer fantastisch is voor de rest van de tuin. Heel veel vogels en insecten maken al gebruik van de haag en de kleine bosjes. Anderhalf jaar geleden was het hier een kale vlakte en nu staan er bijna 1000 planten en bomen in volle bloei. Een klein paradijsje op aarde is aan het ontstaan."

Het verslag over afgelopen seizoen voor onze sponsor, de *Fondation Yves Rocher*, is af. Klik [hier](#) (PDF, 24 MB) naar het rapport met veel foto's en verhalen waarin sommigen van de deelnemers hun foto's en verhalen terug zullen vinden. De rapportage is in het Frans. De lange verhalen hebben we in het Nederlands achter in het rapport opgenomen. Voor de kortere stukken rest het gemak van Google translate!

Ook komend seizoen zal er weer een boomplantprogramma georganiseerd worden. Het wordt het 13e seizoen, waarin we, hoera, hoera, **de mijlpaal van 1 miljoen**

bomen zullen passeren.

Begin september zullen we het nieuwe seizoen aankondigen in onze nieuwsbrief en op onze website. De sluitingstermijn voor inschrijvingen zal **rond 15 oktober** zijn, de leveringen starten in de tweede helft van november en we hopen het meeste plantgoed voor de Kerstdagen afgeleverd te hebben. Maar meer hierover begin september

Meike Bergsma:

"Mijn man stond Tweede Kerstdag mopperend in de regen gaten te boren. Hij kon zich niet herinneren dat hij zijn goedkeuring aan een voederhaag had gegeven met de woorden 'je regelt het maar'. Ik ging op mijn knieën achter hem aan alle struikjes in de gaten stoppend, en had er een hard hoofd in dat ze het zouden doen, zo nat was het land. Maar inmiddels een half jaar verder vrijwel alle planten zijn mooi aangeslagen en mijn man heeft het er zelfs over dat er nog wel een stukje haag bij kan en vertelt tegen ieder die het wil horen dat hij een 'vreethag' heeft geplant.

Kortom wij zijn vooralsnog zeer tevreden over de aanplant en ik ben zeer benieuwd hoe het zich zal ontwikkelen. En we moeten ons nog verdiepen in hoe we over paar jaar de haag nog kunnen vlechten."

[terug naar inhoudsopgave](#)

Ansichtkaarten, blijf ze versturen

De vakantieperiode is aangebroken. Tijd om thuisblijvers met een ansichtkaart te verrassen. Ansichtkaarten ademen de tijdgeest. Zo nu en dan bieden ze een bijzonder inkijkje in het dagelijkse leven van lang geleden. Dat was het geval toen ik twee weken geleden een Franse collega, **Dominique Mansion** ([Maison Botanique](#)), in Boursay opzocht. Dominique heeft vele passies. De grootste is knotbomen (in het Frans zo mooi 'trogne' genoemd), maar hij houdt ook erg van heggenvlechten.

Om zijn presentaties door het hele land te onderbouwen heeft hij een enorme verzameling ansichtkaarten aangelegd. Vaak gekocht bij een bevriende verzamelaar. Zo stuitte ik in zijn atelier op twee kaarten met afbeeldingen waarvan de mooiste ook al in zijn handleiding heggenvlechten (*Guide pratique du plessage*) uit 2023 is opgenomen. Een kaart toont een brede vallei met op de achtergrond de ruim 2000 meter hoge piek van de Chamechaude, niet ver van Grenoble. De kaart is waarschijnlijk begin 1900 verstuurd. De andere kaart toont de brug en de toren van het oude kasteel van Igornay. Op de achterzijde van deze kaart (dagstempel 1912) staat geschreven "à mardi, je t'embrasse maman" ("tot dinsdag, een dikke knuffel mama"). Igornay ligt in Bourgondië, ruim 300 km noordelijker. Op internet zijn veel oude ansichtkaarten van het dorpje te vinden. Ook van de brug maar dan van de andere kant met duidelijker zicht op het kasteel. Igornay heeft nu nog maar net 500 inwoners.

Le Pic de Chamechaude

Leuk allemaal maar waarom begin ik hierover? Niet vanwege de bergpiek of het oude kasteel maar om wat we op de voorgrond van deze foto's zien, die ruim honderd jaar geleden genomen zijn: gevlochten heggen. Het is een afwijking als je daar telkens weer op gespist ben, ik geef het toe, maar geen onplezierige. Op de voorgrond van de Chamechaude is een prachtige, waarschijnlijk in de voorgaande winter gevlochten heg te zien. Een dichte ondoordringbare heg van 100-120 cm hoog, afgewerkt met dikke, gekloofde palen met binders er overheen gevlochten. Duidelijk geen wedstrijdstyl maar oerdegelijk en nog altijd zo in delen van Frankrijk te bewonderen. De tweede foto laat ook het gebruik van gekloofde palen zien. Er is hier heel intensief gevlochten. Deels lijkt het levend en deels dood hout. Mogelijk is de heg na enkele jaren opnieuw gevlochten. Ook deze intensieve wijze van vlechten met betrekkelijk dik hout is nu nog in Frankrijk te bewonderen.

De brug en het kasteel van Igornay.

Ik begin hierover omdat sommigen in onze passievolle gemeenschap van heggenvlechters de mening zijn toegedaan dat het werken met palen en binders een louter Engelse aangelegenheid is. Dat het niets met traditionele vlechtstijlen op ons continent te maken heeft en nooit heeft gehad. Dat we afvalligen zijn, Engelsen napaen, ons erfgoed niet respecteren, kortom niet echt goed bezig zijn. Het is hier al vaker gezegd, heggenvlechten is levend erfgoed, altijd geweest. Iedereen moet vooral vlechten op een manier die hij of zij goed en passend vindt. Buigen, knikken, levende paaltjes, dode paaltjes, allebei, wel of geen binders, traditioneel of vernieuwend, het kan allemaal, zoveel zielen zoveel vreugd. Maar dat paaltjes en binders in heggen vroeger enkel in Engeland gevonden konden worden, dat klonk toch al niet erg waarschijnlijk, wel?

Fijne vakantie allemaal, en stuur vooral een kaartje!

[terug naar inhoudsopgave](#)

Heggenvlechten, wat er tot nu toe gepland staat

Het is voor onze begrippen wat planning betreft nog vroeg maar er staat al wel e.e.a. op de agenda wat betreft kampioenschappen, bijeenkomsten en cursussen.

Kampioenschappen

Vier stuks die we vorige nieuwsbrief ook al konden melden:

- **zaterdag 5 oktober:** *Nationaal Iers kampioenschap*. [Hier](#) meer informatie.
- **zaterdag 26 oktober:** *Nationaal Engels kampioenschap*, Driffield, East Yorkshire. [Hier](#) meer informatie.
- **zondag 10 november:** *Kampioenschap Heggenvlechten voor ons erfgoed* in Menaldum, Friesland. Nadere informatie binnenkort op onze website.
- **zondag 9 maart 2025:** *NK Maasheggenvlechten* in Boxmeer eo. [Hier](#) meer

informatie.

Gilde en netwerk van heggenvlechters

Het gilde en netwerk van heggenvlechters heeft een [plekje](#) gekregen op de website van Heg & Landschap. Daar worden activiteiten ook vermeld. Iedereen kan aan deze activiteiten meedoen. Gepland staat de eerste netwerkdag van het seizoen:

- **14 december:** in IJhorst (Ov). Contactpersoon Kristianne van der Put, heggenvlechtersnetwerk@gmail.com.

Cursussen

Er zijn diverse cursussen in voorbereiding, een enkele al bekend en diverse staan gepland voor bedrijven en organisaties. Deze laatste vermelden we hier niet. Gepland en open voor inschrijving staan:

- **26 oktober:** *Workshop heggenvlechten* in Sondel (Fr). Nadere informatie bij Landschapsbeheer Friesland (info@landschapsbeheerfriesland.nl)
- **23 november:** *Workshop heggenvlechten* in Noordwolde (Fr). Contactpersoon Kristianne van der Put (kristianne@vlechtwerk.nu)

Foto hieronder: happy cursisten! (klik [hier](#) voor grotere afbeelding)

[terug naar inhoudsopgave](#)

Hakhout, natuurwerkdagen

Het hazelaarhakhoutbos staat er geweldig bij. De stoven die de afgelopen 5 jaar zijn geknipt lopen hard uit. Het eerste jaar doen de reeën zich nog tegoed aan de jonge scheuten maar daarna niet meer. Ook komend seizoen gaan we weer kappen om materialen voor heggenvlechters en (moes)tuiniers te produceren. De gedachten gaan er naar uit om komend seizoen van het dikkere hout houtskool en *biochar** te maken. Vanaf oktober zullen we regelmatig in het bos in Langbroek bezig zijn. Op de **nationale natuurwerkdagen** - 2 en 3 november - is iedereen welkom. Het programma en de aankondiging volgen later in onze nieuwsbrief en op de [website](#) van *Landschap Erfgoed*

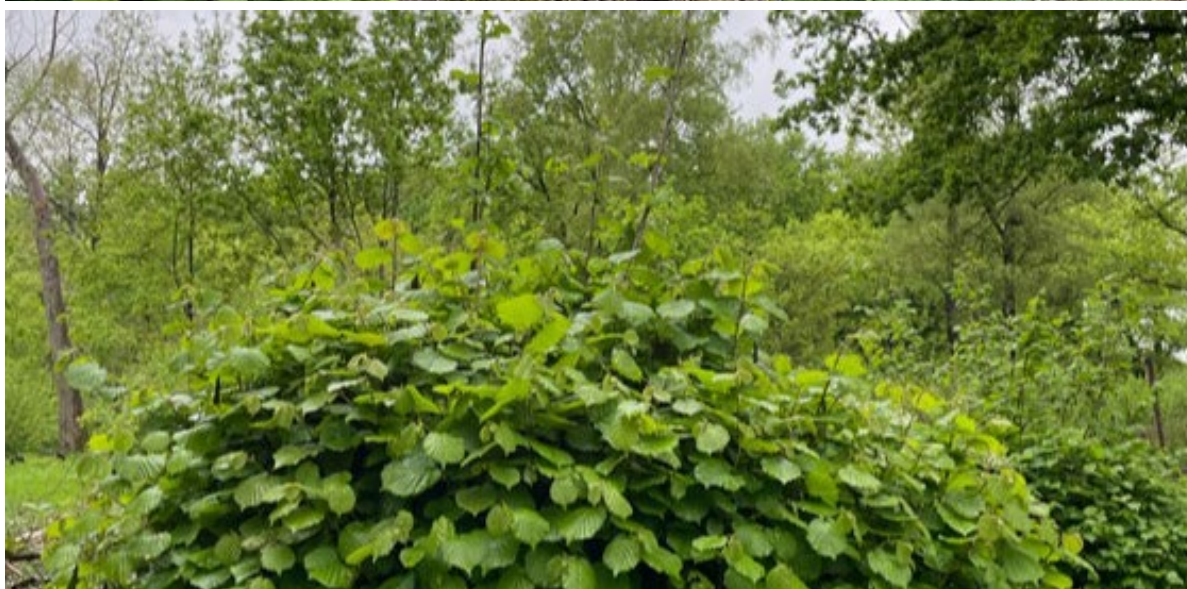
Utrecht.

- **vrijdag 2 en zaterdag 3 november** landgoed Sandenburg, Langbroek. Nadere info voorlopig via info@hegenlandschap.nl

* *biochar* is een koolstofrijk, houtskoolachtig product dat ontstaat door pyrolyse: de thermische afbraak van biomassa in afwezigheid van zuurstof.

Hieronder, bovenste foto: Meerdere jaren hergroei van hazelaarstoven en resten van oud eikenhakhout. Klik [hier](#) voor grotere foto.

Onderste foto: Reëen houden de jonge scheuten kort, behalve die in het hart van de stoof. Klik [hier](#) voor grotere foto.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Leven met bomen, een nieuw boek

Enkele weken geleden publiceerde **Maja Kooistra**, oud bestuurslid van onze stichting, een nieuw boek over bomen: *Leven met Bomen*. Maja, wetenschapper en druïde, vertelt over hoe ze geleerd heeft in contact te komen met

bomen, hoe met bomen te communiceren (geen eenrichtingsverkeer dus). Ze geeft heel praktisch aan hoe je dat kunt leren, hoe anders je naar bomen gaat kijken en wat het kan betekenen om met bomen in 'gesprek te gaan'. Het boek is voor € 34,50 te koop in de boekhandel en o.a. via [Libris](#).

In deze nieuwsbrief geen bespreking van haar prachtige nieuwe boek, die komt een volgende keer. Maar als eerbetoon aan alle bomen een gedicht van de Amerikaanse dichter *Joyce Kilmer* voor het eerst gepubliceerd in 1913. In 1918, bij de verdediging van Parijs, kwam Kilmer op 31-jarige leeftijd als een van de eerste Amerikaanse soldaten om bij de slag aan de Ourcq (Marne).

Trees

*I think that I shall never see
A poem lovely as a tree.*

*A tree whose hungry mouth is prest
Against the earth's sweet flowing breast;*

*A tree that looks at God all day,
And lifts her leafy arms to pray;*

*A tree that may in Summer wear
A nest of robins in her hair;*

*Upon whose bosom snow has lain;
Who intimately lives with rain.*

*Poems are made by fools like me,
But only God can make a tree.*

Joyce Kilmer, 1913

[terug naar inhoudsopgave](#)

heg & landschap

voor biodiversiteit

De **geelgors** in ons logo staat symbool voor de missie van de Stichting Heg & Landschap: *uitbreiding en goed beheer van heggen in een natuurlijk, renderend cultuurlandschap*. De geelgors (*Emberiza citrinella*) is kenmerkend voor een kleinschalige, afwisselende omgeving van akkers en weiden, doorkruist met heggen en houtwallen. Het aantal geelgorzen is de afgelopen decennia sterk gedaald door ruilverkaveling en vershraling van hun leefgebied.

www.hegenlandschap.nl

© 2024 stichting Heg & Landschap.

Afzender:

Stichting Heg & Landschap
Tuindorppweg 42
3951BG Maarn

info@hegenlandschap.nl

Kreeg u deze nieuwsbrief van iemand doorgestuurd en wilt u hem voortaan ook direct zelf ontvangen? Meld u dan nu aan. Klik [hier](#) en vul uw gegevens in (emailadres, voor- en achternaam).

Stuur deze email-nieuwsbrief door naar andere geïnteresseerden!

Wilt u zich afmelden voor de nieuwsbrief, of uw gegevens wijzigen, ga naar het blok onderaan.

Stichting Heg & Landschap gebruikt uw e-mailadres uitsluitend voor het verzenden van haar nieuwsbrief en voor eventuele incidentele mededelingen of aankondigingen m.b.t. haar activiteiten. De mailservice van Laposta is 100% AVG/GDPR-proof en heeft een ISO-27001 certificering en hun servers staan in Nederland.

Wilt u onze Nieuwsbrief financieel ondersteunen dan kunt u [hier](#) direct via iDeal een bedrag naar eigen keuze overmaken. Donaties kunnen ook overgemaakt worden op rekeningnummer NL72RABO 0397 080 093 onder vermelding van Nieuwsbrief Heg & Landschap. We zijn u daarvoor heel dankbaar!

Ontwerp en uitvoering [Martien Yland](#)

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deze e-mail is verstuurd aan mwfylan@gmail.com. • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). • U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#).

- Voor een goede ontvangst voegt u info@hegenlandschap.nl toe aan uw adresboek.

